

הכיתה האכפתית: השלכות של כעס בפיתוח אמפתיה אצל פרחי הוראה

ד"ר שרון עזריה
מכללת תלפיות

למה יש לערוך מחקר

- מה הם הרגשות והגישות של פרחי הוראה כלפי תלמידים ובין פרחי הוראה בינם לבין עצמם?
- כיצד הרגשות והגישות של פרחי הוראה עשויים להשפיע על תהליך ההוראה?
- מה החשיבות של קורס בנושא זה במכללה?

Day, 2004

Sutton, Mudrey-Camino & Knight, 2009

Zembylas, 2011

Klechtermans, 2005, Darby, 2008

Demetriou, Wilson, & Winterbottom, 2009

Romana & Wahlstrom, 2000

הקורס

- סמסטר אחד (14 שבועות) שעתיים אקדמיות
- מבוסס על תרגילים קצרים ולאחריהם מתקיימים דיונים
- תרגילים ומשחקי תפקידים מאפשרים לפרחי ההוראה להיפתח ולהביע את רגשותיהם ותחושותיהם
- פרחי ההוראה יוזמים אירועים מבוקרים

ממצאים: נושא ראשון

- רגשות קשורים לחוויות של תסכול של גישות ועמדות ושל התנהגויות לא מובנות
- רגשות באו לידי ביטוי בתגובות של כעס כלפי תלמידים, כלפי חברים שהם פרחי הוראה וכלפי מורים בביה"ס

"אני הבעתי את מה שחשתי כלפיה ולמעשה
אני הרגשתי את הכאב של דינה. תגובתה
(של דינה) פגעה בי כפגיעת סכין בגופי.
נקרעתי בין שתי תגובות אפשריות, להתנצל
כלפיה או להישאר עם האמת. (והאמת היא)
כמו סטירת לחי לדינה." שרה

"יהודית הביעה שאט נפש ואף תחושות גועל
כלפי הילדים האתיופיים שהיא לימדה.
לא יכולתי לעכל את תגובתה כלפיהם.
פעם אחת נאלצתי לעזוב את הכיתה כי
חשתי את השנאה בדבריה ולא יכולתי לשלוט
בעצמי." אורנה

ממצאים: נושא שני

- באמצעות דיונים על הרגשות מתפתחת סובלנות כלפי האחר,
כלפי פרחי הוראה,
וכלפי התלמידים.

"הקורס הזה עזר לי יותר כמורה מכל קורס אחר.
הדבר העיקרי שאני לוקחת מהקורס זה סבלנות כלפי האחרים.
אני צריכה להיות מאוד זהירה וסובלנית בתפקיד כמורה.
אני צריכה לראות את המורכבות ואת כל התמונה ולא רק מבט
שטחי, אני חייבת להסתכל גם מתחת כלפי השטח כדי לגלות ה
גורם להם להתנהג כך.

אני צריכה לקבל את התרבות שלהם ואת הדרך שבה גדלו חנכו.
אם אני סובלנית מספיק הם יתנו בי אימון וישתפו פעולה. הם יבינו
שהמורה מעריכה אותם כבני אדם כילדים עם תחושות ועם לב."

יהודית

השינויים בפרחי ההוראה

- תהליך משמעותי
- מודעים יותר לעצמם
- עובדים ליצור שינוי עצמי
- שינוי בתגובותיהם לאחרים
- נעשים מקשיבים טובים יותר
- מדברים על דברים שהפריעו להם או שהיו קשים להם
- למדו לעבד את תחושותיהם

Haberman (2009)

de Schipper, Riksen-Walraven, Geurts, & de Weerth (2009)

Demetriou, Wilson & Wintebottom (2009)

לסיכום

- פרחי ההוראה נעשו מודעים לרגשותיהם ובהדרגה התחילו להבין את עצמם, את אשר עובר עליהם, ועם המודעות העצמית פתחו אמפטיה לאחרים.
- פרחי ההוראה למדו ליצור קשר חיובי האחד עם השני, על בסיס של אכפתיות זה לזה.
- חשיבות של קורסים דומים בתהליך הכשרת פרחי ההוראה

כיצד אנחנו, מורי מורים, יכולים להכשיר את פרחי ההוראה?

- להקשיב ולבטא את רגשותינו בתפקידנו כמורי מורים, ובהמשך, לעודד את פרחי ההוראה לבטא את רגשותיהם העצמיים.
- לשלב רגשות בעבודת פרחי ההוראה עם תלמידיהם.